

PÄÄKIRJOITUS

Hiili, aika ja toivo

Tämän lehden pääpaino on yhdessä nykygeologian merkittävimmistä tutkimuskohteista: hiilen varastoissa, sen kierrossa ja kulkeutumisessa. Kuten enenevässä määrin saamme kuulla ja lukea, ilmasto lämpenee, ja lämpenemisen syyksi on ylivoimaisella konsensuksella osoitettu ihmistoiminnan ilmakehään tuottamat kasvihuonekaasut. Mallit osoittavat yhä kiihtyvää muutosta ja mittaukset vahvistavat malleja tai ylittävät ne. Ympäristön muutos on kiistaton: kuivuus Lähi-idässä luo konflikteja, maastopalot leviävät niin Kaliforniassa, Australiassa kuin Ruotsissakin ja uutisia erilaisten elinympäristöjen radikaaleista muutoksista saa lukea viikoittain tai päivittäin.

Geologeina meillä on tähän muutokseen paleohistoriallinen näkemys, joka puuttuu suurelta yleisöltä. Ymmärrämme maapallon elinympäristöjen muuttuneen aikojen saatossa, ajoittain rajusti ja jopa nopeastikin. Tunnumme teorialumipallomaasta ja kuumista kivihiihlikauden soista. Olemme nähneet fossiileja menneistä elämänmuodoista ja tiedämme, ettei minkään yksittäisen eliön tai eläinlajin elämä ole maapallon mittakaavassa kovin erityinen. Tiedämme, ettei toivo ole menetetty maapallon suhteen, sillä ihmisen toiminta ei nykyisen kaltaisena pysty sen suurempiin muutoksiin kuin aiemmassakaan maapallon historiassa on tavattu. Elämä jatkuu. Voimmeko toivoa, että ihmiselämäkin selviää?

Ilja Lehtinen esittää artikkelissaan Toivottomuuden puolesta (Lehtinen 2019) näkemyksen, jonka mukaan toivo nykyisen kaltaisen järjestelmän säilymisestä on haaveuni ja markkinatalouden toimintaan vaadittava harha. Olen itse taipuvainen olemaan monesta asiasta samaa mieltä Lehtisen kanssa. Selvää on, että nykyennolla emme saa kelkkaa käännettä. Toivo ratkaisusta – keinosta, jolla saamme pidettyä nykyisenkaltaisen järjestelmän yllä loputtomiin – tuntuu todellakin vain kangastukselta. Onko siis syytä opetella elämään toivottomuuden kanssa?

Päätoimittaja Heikkilä kirjoitti reilu vuosi sitten aiheesta tämän lehden pääkirjoituksessa Puolentoista asteen maailma – ihan kohta ja yli satatuhatta vuotta sitten (Heikkilä 2018). Hän päätti tekstinsä sanoihin ”Toivo on toimintaa”. Tällä hän viittasi erityisesti geotieteilijöiden asiantuntemuksen soveltamiseen ilmastomuutoksen tutkimisessa, torjunnassa ja sopeutumisessa. Lukemasi lehden artikkelit ovat juuri tätä: ne kertovat omaa tarinaansa muutoksista maailmassa. Sellaisia tutkimuksia tarvitaan tilanteissa, joissa elinympäristömme muuttuvat radikaalisti ja nopeasti. Tutkimalla, kirjoittamalla ja kertomalla voimme siis tehdä oman osamme, ja enemmänkin. Muutos tulee: nähtäväksi jää, kuinka suuri ja äkillinen se on. Voimme toiminnallamme vaikuttaa siihen, mutta lopulta tehtäväksemme jää hyväksyä se ja sopeutua siihen. Jos haluamme, voimme toivoa, ettei muutos ole meille liikaa.

SAMPPA MÄKELÄ

Päätoimittaja

Kirjallisuus:

Heikkilä, Maija (2018). Puolentoista asteen maailma – ihan kohta ja yli satatuhatta vuotta sitten. *Geologi* 70:115.

Lehtinen, Ilja (2019). Toivottomuuden puolesta. <https://medium.com/@iljalehtinen/toivottomuuden-puolesta-5a86266eae4d> [27.11.2019]